

Jak se pracuje v ROZKOŠI bez RIZIKA (R-R)

Perex:

Mám na starosti PR naší organizace sice jen něco přes rok, ale jelikož R-R založila moje maminka, sleduji už od počátku, od roku 1992, veškeré dění. Jenže na vlastní kůži jsem si nic z toho, čím denně prochází mé kolegyně nevyzkoušela. Samotnou mě zajímalo, co obnáší být sociální pracovnící u nás v organizaci. Samozřejmě vím, co je náplní práce, ale co si pod tím představit? Jaké je pracovat po nocích, objíždět sexkluby, komunikovat třeba s vyhazovači..

Zeptala jsem se mé kolegyně Jany Polákové, která pracuje v terénu, co je na její práci nejtěžší.

Autor: Markéta Malinová

Můžeš nám na začátku přiblížit, v čem spočívá tvůj díl práce v ROZKOŠI, jak jsi se ke své práci dostala, a co se od té doby změnilo?

V R-R, pražské pobočce, pracuji sedmým rokem. Nejprve jsem tu byla na dlouhodobé praxi při studiu VOŠ sociálně právní. Zajímala mě problematika prevence HIV a říkala jsem si, co je zač ta „ROZKOŠ bez RIZIKA“? Při boji o místo na zapsání praxe na nástěnce ve škole se mi podařilo se „zapsat“ a od té doby jsem v R-R. Nyní pracuji jako sociální a terénní pracovníce a zároveň koordinátorka terénního programu v Praze a Středočeském kraji. Moje práce je tedy kombinací přímé práce s klientkami a metodicko-administrativní činnosti.

Za sedmileté období se událo mnoho změn v organizaci, organizace se více profesionalizovala a zejména rozrostla. V roce 2005 byla otevřena brněnská pobočka R-R, letos budeme otevírat pobočku v Českých Budějovicích. V době, kdy jsem začínala, jsme působily v terénu zejména v Praze a Brně a příležitostně i v jiných krajích. Nyní máme 9 stabilních týmů, které působí ve 12 krajích v místech pracovního působení našich klientek.

Jaké jsou pracovní hodiny, je to jistě večer.?

Obě naše služby, terénní program i poradna, jsou přizpůsobeny rytmu cílové skupiny sexuálních pracovníc. V rámci terénního programu kontaktujeme já a zdravotní sestra sexuální pracovníce v klubech, na privátech či na ulici, a to v nočních či odpoledních hodinách. Záleží na otevírací době podniků a situaci na scéně. Někdy jsme hodně unavené, často zmrzlé, když se pohybujeme na třeba na ulici. Navíc k tomu návrat domů v nočních hodinách. Není moc příjemné jezdit nočními vlakovými spoji. Nicméně vždy nás potěší, pokud mají klientky a personál podniků o naše služby zájem.

Do pražského poradenského centra docházejí klientky v pondělí od 17 do 20 hod a ve čtvrtek od 16 do 20 hod. Největší zájem mají o vyšetření na pohlavně přenosné infekce. To poskytujeme jen ve čtvrtek.

Asi si toho hodně vyslechnete. Jaké problémy jsou nejčastější?

Kromě nabídky zdravotních služeb pomáháme klientkám, které jsou sociálně vyloučené, bez příštěší, dokladů, nebo třeba závislé na drogách. Obrací se na nás matky, kterým byly děti soudně odebrány nebo mají problémy s jejich výchovou. Pracujeme v terapii na jejich návratu do společnosti.

Ze sociálního poradenství pomáháme klientkám hledat ubytování, zaměstnání, řešit dlouhovou situaci, domácí násilí aj. Příběhy žen jsou někdy dost smutné (př. zažily násilí, zneužití v dětství aj.), pomáhá nám supervize a vzájemná podpora v kolektivu.

Co obnáší zdravotní vyšetření sex. pracovníc.. nebojíte se nákazy?

Vyšetření zahrnuje odběry z krve, to se týká HIV a syfilis, potom pak stěry z pochvy a cervixu pro vyšetření na kapavku, chlamydie, bakterie a kvasinky. Snažíme se, aby byla nabídka vyšetření dostupná pro co nejširší spektrum klientek.

Vaše klientky určitě nemají vždy zdravotní pojištění, jak to řešíte?

Všem, tedy i nepojištěným cizinkám nabízíme zdarma vyšetření na HIV a syfilis. Klientky pojištěné u našich smluvních pojišťoven hradí regulační poplatek za kompletní vyšetření, ostatní si ho hradí dle ceníku. Nákazy se nebojíme, na to se mě občas ptají i známí. Já nepřicházím do kontaktu s biologickým materiálem klientek. A podáním ruky se třeba HIV opravdu nepřenáší! Zdravotnický personál samozřejmě dodržuje hygienické a bezpečnostní předpisy.

Co říká na tvou práci tvé okolí?

Mí známí, kteří nepracují v sociální oblasti, jsou občas překvapeni. Některé zajímá, kdo jsou naše klientky a zejména, kolik z nich je nakažených. Většinou se shodují, že naše práce je náročná a připadá jim nebezpečná.

Mnoho lidí si pomyslí: Jsem obyčejný občan, jak se mě týká vaše činnost? Mám pocit, že to jde jaksí mimo mně.

Prostituce byla, je a bude vždy součástí společnosti. Naše činnost vychází z přístupu tzv. „public health“, který usiluje o ochranu a podporu zdraví ve společnosti. Nástrojem je metoda „harm reduction“, neboli snižování škod, resp. rizik. V oblasti komerčního sexu do této oblasti patří: správné používání ochranných prostředků (kondomy, lubrikanty), bezpečnější polohy, užívání další antikoncepce, informovanost o vlivu alkoholu a návykových látek na bezpečnost při práci a další.

Naším preventivním působením šetříme státu a tedy daňovým poplatníkům náklady na léčbu nemocných osob. Léčba jen jednoho HIV pozitivního stojí statisíce korun ročně. Kromě toho, sexuální pracovníce nejsou jen z Ukrajiny nebo odjinud z ciziny, nejde ani převážně o Romky, jak si může mnoho lidí myslet. Naopak, 80% z nich jsou Češky, 40% z nich jsou matky dětí, samoživitelky, kterým otcové neplatí výživné. Jejich okolí, mám na mysli i ty nejbližší v drtivé většině vůbec netuší, že se sexuální prací živí nebo i jen přivydělává. Když to vezmu z opačného konce, mnoho zákazníků jsou otcové od rodin.

Je něco, co tě pořád v práci překvapuje?

Nevím, zda mě to překvapuje, ale spíš je pro mě těžké jako pro ženu vidět ženy, které nepřemýšlí nad riziky. Přijímají mnohdy jako součást práce násilí. Zažívají např. napadení zákazníky. Jsou manipulovatelné, zároveň však neznají jiný životní styl, nevědí, jak žít jinak...Vyrůstaly například v ústavní péči.

Zažila si někdy nějakou nebezpečnou situaci při tvé práci?

V terénu se pohybuje často „za zavřenými dveřmi“, takže dodržujeme různá bezpečnostní opatření. Většinou, když už někdo souhlasí s naší návštěvou, nebývá pak problém. Stává se nám však, že jsme nepříjemně odmítnuty například mužem u vstupu

do podniku s tím, že naše služby nepotřebují. Kolegyně zažila situaci, kdy před ní jeden muž manipuloval se zbraní. Chtěl se asi spíše jen předvést, ale bylo to velmi nepříjemné. Další nepříjemnou zkušeností jsou případné doprovody klientek v případech domácího násilí. V minulosti nám jedna z klientek prokopla dveře do ordinace. Ale to jsou spíše výjimky. Převažují klientky, které jsou příjemné. Často také vyjadřují spokojenost s našimi službami.

A co humorné historky?

Momentálně mě nenapadá humorná historka, ale docela se někdy pobavíme s klientkami u toho, když jim předvádíme, co je dobré udělat, když praskne kondom. Většinu žen napadne, že si mají udělat výplach. My metodu výplachu nedoporučujeme, protože si mohou příp. sperma posunout hlouběji a narušit si vaginální prostředí. Naopak doporučujeme a názorně předvádíme: „rozkročit nohy a poskakovat“. Po takové názorné ukázce si to klientky většinou zapamatují. Následuje předání dezinfekčního lubrikačního gelu, který je možné po „nehodě“ použít.

Co je největším mýtem v sexbyznyse?

Rozhodně „Prostitutky šíří pohlavní choroby“. Odpovědnost je totiž na obou stranách, jak od sexuální pracovnice, tak od zákazníka. Zákazníci mnohdy chtějí sex bez kondomu, domnívají se například, že orálním sexem se nelze nakazit. Záleží, jak pevné hranice mají pracovnice nastaveny. Profesionální pracovnice bez kondomu nepracují. Ženy v nouzi nebo pod velkým tlakem jsou pak ochotnější na praktiky bez kondomu přistoupit.

Blok o organizaci R-R

Občanské sdružení R-R je nestátní nezisková organizace, která byla založena již v roce 1992 PhDr. Hanou Malinovou, CSc.. **Posláním** organizace je zmenšit sociální a zdravotní rizika nejen u cílových skupin, ale následně i u širší populace. **Dlouhodobým cílem** je udržet dosavadní nízký počet HIV pozitivních a nemocných s AIDS. Tím R-R šetří veřejné prostředky na zdravotní péči. Léčba jednoho HIV pozitivního člověka stojí cca 500 tisíc korun ročně. **Konkrétní činnost** R-R spočívá v prevenci, diagnostice a léčbě sexuálně přenosných infekcí, a v poskytování sociálních a **terapeutických služeb**. **Cílovou skupinou** jsou osoby s rizikovým sexuálním chováním. Jedná se převážně o ženy poskytující placené sexuální služby.

Kromě těchto služeb nabízí organizace svým klientkám účast v divadelním souboru Rozkoš, který funguje už od roku 1995. Hry a texty písní píše Hana Malinová. Letos jsme vystoupily s naší poslední, již 9. hrou, Stařeny již 3x, naposledy na festivalu Šrámkův Písek.

R-R má v současné době již **tři poradenská centra** (Praha, Brno, České Budějovice) a **devět terénních týmů** pracujících ve **12 krajích** České republiky. **R-R je jedinou zdravotnickou organizací v České republice, která pracuje s touto cílovou skupinou v takovémto rozsahu.**